

Előfizetési árak:

Helyben

Félévre 6 frt.

Három hónapra 3 „

Postán küldve:

Félévre 7 frt.

3 hónapra 3 „ 50 kr.

Egyes szám

10 kr.

DEBRECZEN

POLITIKAI ÉS KÖZGAZDÁSZATI HIRLAP.

Megjelen hetenkint ötször, hétfőn, kedden, szerdán, csütörtökön, szombaton.

Előfizetési pénz s minden közlemény Főpacz Vecseyház földszalmáján a szerkesztőséghez bérmentve küldendők.

Hirdetési díj:

Négy hasábos petit sorért 5 kr.

Terjedelmes és többszöri hirdetés alkusz szerint

Nyitótér: 15 kr. soronként.

Bélfelgátlás:

minden betáratásért külön 30 kr.

Előfizethet helyben: **Telegdi K. Lajos** és **Csáthy Károly** könyvkereskedésében s a szerkesztőségénél. Egyébütt a postahivatalok útján.

Előfizetéseket folyvást elfogadunk.

Előfizetési : árak helyben: **2 óra,**
augustus és szeptemberre : 2 frt; 5 óra:
augustus-decemberre : 5 frt.

Postai küldéssel: **2 óra, augustus és**
szeptemberre : 2 frt 50 kr; 5 óra: augus-
tus-decemberre : 6 frt.

Debreczen, július 28.

○) A ministerium úgy jár el a nemzet irányában, mint hitelezője irányában az adós, ki nagy kamatokat ígér, de a tőkét sem biztosítja eléggé.

A kormány tagjai, az országgyűlés többségétől kölcsönvették a nemzet bizalmának tőkét, s magok álláspontjából kiindulva, igyekeznek is a kamatokat fizetgetni, hanem a nemzet kevés hasznát veszi; mert a kamatok vagy megcsonkítva fizetnek, vagy a fizetésben nagy a késedelem, s így a kamat értéke a tőke hasznával föl nem érhet.

Kaptunk mi kamatot a kiegyenlítés, az alkotmány visszaállítása, a vallás és nevelésügy, a közös nyugdíjak, az izraeliták emancipációja, a közvetett adók, a véderő kifejtése s az igazságszolgáltatás körüli intézkedésekből; hanem nagyon leszállított kamatok voltak azok, s csak egyes részletek fizetettvén, a többi maig is ígéretnél nem egyeb.

Az 1867. VII. törvénycikk 2. §-a kilátásba helyezi, hogy a nádori méltóság hatásköre a felelős kormányzat elveivel megegyezőleg, törvény által fog szabályoztatni. Ime már 3-ik éve, hogy azon törvényben a ministerium utasítva volt, az e tárgybeli törvényjavaslat előterjesztésére, hanem ezen fontos állás betöltése nem tartatott sürgősnek, míg apróbb tárgyak nyargalva hajtattak keresztül, alig levén ideje magának az országgyűlésnek, a nemzetnek pedig nyilatkozási szabadság sem adatván a közóhajtás tolmácsolására.

Az 1868-ik évi XIV, XVII, és LVIII-ik törvénycikk midőn felhatalmazást adtak a miniszteriumnak, hogy a dohányjövédék, a bor- és hufogyasztási adó, s a bélyeg-illetékek s díjak tárgyában fennálló szabályok az 1869-ik év végéig fentartathassanak; egyúttal közvetve utasított a pénzügyminiszter, hogy ezen tárgyak végleges szabályozása iránt törvényjavaslatokat terjesszen elő. Azonban, bár történtek némi tapogatások, melyek ugyan maig sem jöttek napvilágra, e tekintetben ma is ott vagyunk, a hol a meggyűlölt Bachkorszak alatt; csakugy kell trafikdohányt szivnunk, csak oly tetemes bélyegdíjakat kell fizetnünk, a bor és hufogyasztásában épen úgy vagyunk gátolva a sok pótlék- vagy mellékadó miatt, mint az osztrák miniszteri-

um alatt. Legalább azt várta volna a magyar ember, hogy a magyar kormány, ha már végkép meg nem szüntetheti ezen gyűlölt és elerköztelenítésre vivő adókat, azokat mérséklendi, alább szállítja, vagy a nemzet és a vidékek szokásaihoz alkalmazkodólag szabályozandja.

De ime már az év 7 hava eltölt; körülbelül 2 hónapig szünetel az országgyűlés; s midőn összejön, lesz ismét sturmolás a miniszterium részéről; a bírói szervezet, a törvényhatóságok rendezése sat, mikről nem tartatott tanácsosnak az előterjesztendő törvényjavaslatokat eleve megismertetni, — ismét sok időt vesznek igénybe; kenyértörésre is kerülhet a dolog sat.

És ismét majd eljön az a boldog állapot, midőn a miniszternek nem levén kedve akarat, vagy ideje a dohányjövédék, a bélyeg- és illetékdíjak, a bor és hufogyasztási adóról törvényjavaslatokat előterjeszteni: a kért és 3 éven át folyvást meghosszabított ministeri felhatalmazást, a fent hivatolt törvénycikk alapján, ujalog meghosszabbíttatja.

A magyar ember pedig, ki évről évre folyvást várta, hogy magyar dohányt pipázhatik, habár fizetnie kellene is érte, de legalább finantzutatásuktól meg lesz kímélve, — felsóhajt ismét buvában, mondván: ugyan, hogy lehet így orránál fogva huzni az embert éveken keresztül?!; ugyan hogy engedni az országgyűlés, hogy a miniszter így kikálkulja és kiéheztesse a magyar embert!?

Ilyen kamatokra van kilátásunk a folyó évre is; ez bizonyára nem lesz új beruházás alapja; jó, ha életünket tengődtehetjük e vékony koszton. A tőke pedig hogy fizetetlen marad, azt mondani sem kell.

Sajnáljuk, hogy nem rózsás szemüvegen át látjuk a jövődet!

Ujdonságok.

** A népkertben már nagyban folynak az előkészületek az augusztus 1-én tartandó dal- és táncestetélyre, — mely tegnapi számunkban hibásan tétetett aug. 2-ára. — A mint a szárnyaló hírekből következtetjük, e nyári multság párja leend az országos dalártnepély alkalmával, oly fényesen sikerült, ily rendezett bálnak. A rendezőség minden eszközt megragad most is, hogy a kert minél diszesebb varázsképet nyújtson és hogy valóságos tündércsarnok nyíljen a közönség számára.

= Egy új biztosítási nemre tesszük figyelmessé olvasóinkat. Véletlen balcsesektől senki megóva nincs. Senki nem tudja, hogy vajon megfogja-e egészségben érne az áldozó napot? Sok családapa egyenesen két keze munkájával táplálja családját, s a munkaképtelenség egyenlő az ilyes családokra nézve a legnagyobb anyagi inség bekövetkeztével. E bajon akart az Azienda As-

suratrice segíteni, a midőn a véletlen esetek elleni biztosítási módot behozta. Ajánljuk ezt — s a lapunk múlt számában erre vonatkozó hirdetést a közönség figyelmébe. Pest főpolgármestere a constablereket, több gyártulajdonos és vasutigazgatók az egész személyzetet biztosította így, s ez új biztosítási mód bizonyosan a legáldásdusabb eredmények által fog kísértetni.

□ **Értesítés.** Több felől hozzánk érkezett azon panaszok folytán, miszerint sokan az augusztus hó 1-jén tartandó dalestélyre meghívólevelet még most sem kaptak volna, ez onnan ered, miszerint a levél kihordók nem teljesíték elég gyorsasággal kötelességeket s mi ezen panaszok hallása után csakugyan úgy is találtuk, hogy a szolgálknál még sok levél van kihordatlan, melynek következtében, mi rájuk parancsoltunk, hogy 29-kére mind kézbesítve legyen. — Mindazonáltal nagyon felkérjük mindazon tisztelt egyéneket, kik meghíváshoz igényt tartanak, de meghívólevelet még nem kaptak volna, méltóztatassanak 28—31-ig este 6 órától 9 óráig a zenede énektermében megjelenni, s a jelentkezők részére ottan a legnagyobb szivességgel fognak meghívólevelek kiszolgáltatni. — Kelt Debreczenben július hó 28. 1869. A rendezőség.

= **Hazardjáték betiltás.** A főkapitányi hivatal a városunkban eddigelé oly igen elharapódzott hazardjátékokra nézve már régóta kiadta a betiltó rendeletet, azonban az általánosságban történt letiltás igen kevés eredményre vezetett. Most aztán a főkapitány ur kipuhattotta azon egyének neveit, kiknek főmesterségük ezen finomabb modorbani fosztogatás, s tudomására jutott annak, hogy itt városunkban egészen szervezett játékosársulatok letéztek részvényekre, épen mint Pesten, s ezek legnagyobb mérvben vásárok alkalmával szerepeltek. E játékosok minden tagja személyes megintést kapott, s a hazardjáték elleni tilalom áthágása esetére a legszigorubb büntetés van számukra kilátásba helyezve. Igen dicsérjük a kapitányi hivatal e helyes intézkedését, s ha a hazardjátékot sikerülend megakadályoznia (a mit lehet, csak akarni kell), valóban nem kis érdemet szerzend magának, sokak jóléte megőrzése tekintetében.

= **A Péterfia külvároson** tegnap előtt egy kőmives és ács legény összeperelevén, az utóbbi fejszével vágott a kőmivesfelé, s azt megis sértette. Mindketten bekisértettek, a fejszés hős azonban azt állítja, hogy ő nem ütött társafelé, hanem az veszekvés közben szaladt neki a fejszének, s úgy sértette meg magát. Jó lesz e tulságos hevességet kissé lehűteni.

□ **Értesítés.** Tisztelettel értesítjük a nagyérdemű közönséget, miszerint Csokonai összes munkáját 1 kötetben, életrajzát

1 kötetben, s egy nagy torta formát kapunk ajándékban avégett, miszerint azt a Csokonai szobra költségei fedezésére, a dalzene- s tánc-estély alkalmával szünóra alatt játszuk ki, melynek folytán, mi a fentebb említett tárgyakat 150 névben, nevét 20 kr-ával kijátszani elhatároztuk, s a játszó neveket egy ivre felírva kibocsátottuk, s felkérjük az igen tisztelt közönséget, kik azokra valamit adakozni sziveskednek, méltóztassanak a választott név után sajátkezüleg adományait bejegyezni, hogy mi az adakozók névsorát annak idejében közölhessük. — Szükségesnek láttuk még azt is tudomásra juttatni, hogy az aláírási, illetőleg sorsolási-ívet-berakítás végett egyleti eljáró Debreczeni Mihálynak adtuk ki, s ha nálla 31-ig nem rakódna, azon esetben a delestély alkalmával kiint a péztárnál a fentmaradt számok megrakhatók lesznek. Kelt Debreczen július hó 28. 1869-ben A delestély rendezőség.

= Özv. Gáspár Jánosné asszony leánynevelő intézetében az ez évi vizsgálatok aug. hó 2-ik napján d. e. fognak az intézeti helyiségben megtartatni.

= A földmives iskola nyilvános vizsgálója a szokott helyen holnap d. e. és d. u. fog megtartatni.

= A folyó évi april 30-ki fagy és jul. 11-ki jégeső által okozott károknak az adóleengedés alapjául szolgáló felvételére kiküldött bizottság folytonosan működik. Eddig az Ondód és Szepes lettek felvéve. Kár, hogy a bejelentések határideje nyilvánosan köztudomásra nem hozatott.

= A szerbtövis első írtása ma fejeztetett véglegesen az egész belső legelőn be, ezuttal azonban még nem szüntetik be a munkát, hanem az azóta újból néhány helyütt kikelt másodnévésű tövisnek írtásához kezdenek. Ezt annyival inkább dicsérettel említjük meg, mert az által, ha határunkról sikertelend e tövist kiirtani, a legelő tetemeset nyer minden tekintetben.

Segélyezzük Révet!

Ha a nemzet régi dicsőségének fényes korszakából egy történetesen hátra maradt kódarabot pillantunk is meg: özönnel ébrednek fel bennünk a borongós gondolatok; mennyivel inkább illel meg az ember keblét azon szomorú látvány, midőn saját szemei előtt vonul végig a pusztulás irgalmatlan keze egy oly helyen, mely kedvezőbb sorsra volna érdemes. Körös-Nagy-Révet értem. Sir a lélek fájdalmában, midőn szemléli a veszélyt, mely nemzettestünket a legérzékenyebb részén fenyegeti. — E vidék óriási műveltségének egyetlen mentő eszköze, utolsó szalma szála már-már a végelmerülés perczéhez közelget. A révi ref. egyház idestova csak rendetlen anyakönyveiben fog élni. Apánk gondatlanságáról panaszkodnak a templom omladozó falai; lassanként mennek végzéljok — az enyészet felé, mintha nem tudnának összerogyni addig, míg nagy jövőre hivatott utódjoknak legalább alapját meg nem láthatják. De nem csak a templomot kell itt építeni újonnan, hanem az egyházat is egészen szervezni mulasztatlan kötelesség.

Nem az egyoldalú felekezetiesség eszméje költé fel érdekeltségünket ez árva egyház még így is szánandó ügye iránt, mert hiszen ennek mai világban legfeljebb is csak a kolostorok zárt falai közt lehetnek elfogult bálványozói, de melyen érdekel bennünket nemzeti szempontból, mely tulajdonság a ref. egyházhoz a közönséges hit szerint köttetve van, midőn a nép is általánosan ennek papját magyar papnak, templomát magyar templomnak nevezi. És ha elgondoljuk az e vidéken lakó, a mivelttség legalsó fokán is alól, tudatlan vezetők alatt álló román testvéreinket, kik a magyarság nagy részét már is kebelökben olvaszták: fel tudjuk fogni a révi ref. egyház fennállának nagy jelentőségét.

Annál szomorútlóbb alakban tűnik fel előttünk ez egyház jelen állapota. A kisdud templomház, hová félve járnak imádkozni már, az özszeomlás fenyegetésével rémitgeti a híveket, kik buzgóságaik gyakorlatára e szent helyen összesereglenek. Ma holnap a különben is szűk papi lakra szorulnak, — áll ez a lak, meglehetősen ép karban két szobából s egy konyhából; egyik szobá-

ban a nőtlen helyettes lelkész, másikban a nőfiatal rektor lakik; az iskola — nem emberi lakásra szánt — parányi helyiségén most egy szegény eszmia nyomorog, s az a feljáró néhány gyerek a lelkész ablaka alatt hemzseg pásztorkényelemmel. Egy órai ott létünk alatt is szakítottunk néhány perczet arra, hogy megtekintsük előhaladásukat. Elhallgatjuk a tapasztalást, szegyeneljük önmagunk előtt is papirra tenni ezt a felvilágosultnak nevezett XIX-ik században. A körülmény sokat menthetne ugyan, de nem mindent. Nem csoda itt, ha a gyermekek a magyar szót már is oly idegenes kiejtéssel mondják, hiszen szegények egybűtt talán nem is hallanak magyar szót, mint az iskolában. — Szomorú való!

Es itt — ismét mondjuk, — az egyház nemcsak azért sajnálatra méltó, mert a reformátusoké, hanem és foképen, mert nyelvére nézve magyar, ennél fogva legtöbb sikerrel működhetik a felvilágosodás érdekében. Nem nehéz állításunkat igazolni egyszerűen rá mutatunk azon oláhokra, kik ünnepek harmadnapján s utánna három csütörtökön a magok határán nem dolgoznak, hogy azt a jég el ne verje; rámutatunk azon oláhpapra, ki feleségével egy utszéli korcsmában iddögölva, hűvel megkergettetet a mult évben egy erdélyi ref. diákot, mert őt boszorkánynak hitte. Vonjon kiki ebből saját belátása szerint következtetést. — Azon vidéken, hol ilyenek történnek, nem nézhetjük szembehunyva egy ref. egyház végelpusztulását, mely Árpád jobb sorsra érdemes utódainak egy részét sírjába dönti; nem nézhetjük ezt hideg közönynyel, ha meggondoljuk, miszerint e vidék hajdan nagy számú magyarsága szomorú áldozatlón, azon tehetetlenségének, hogy képzett vezetőket nem tudott tartani, így vesztlé el eredeti jellegét, elfelejtvén nyelvét, kivétközvéen szokásait, melyek pedig a nemzeti lét főtényezői. Most már az anya nem magyar dallal ringatja el síró gyermekét, nem tanítja az apa fiait nemzeti szokásainkra, nem a magyar nemes érzelmével közelit az ifju kedves leánykájához. Példátlan visszaesés a természeti életben, melynek folytatása magától meg nem szűnhetik. Ne késsünk azért, vessünk gátat az áramlatnak, míg ki nem tör ellenálhatlan erejével.

Vidékünk lelkes férfiai, kik a veszélyt közelről legjobban érezték, nem is nézték eddig sem összedugott kézzel a révi ref. egyház hanyatlását. Gyűjtést rendeztek felszólására, s a szép eredményt eljuttatták a váradi ref. espereshez. — De a gyűjtőívek csak keskeny körben foroghattak, a szükség pedig nagy, melyen több ember jobban segíthet. Eddig nem is nyitattott tér mindenkinek, hogy elszánt adományait illetékes helyre eljuttathassa. — Nem kételkedünk, hogy a „Debreczen” t. szerkesztője, — mint a közügynek hivatott munkása hazafias felszólításunk után szives készséggel ragadja meg az alkalmat, hogy a révi ref. egyháznak, mint nemzetiségünk egyik védbástyájának, fenntartásában közreműködjék, s a kegyes jöltevek segélyadományait nyilvános nyugta melletl elfogadja, s azokat időnként váradi ref. esperes Nagy Istvánhoz eljuttatja. *)

Nagy itt a szükség, utaim! — Mert először is a papnak kell biztosítani oly fizetést, hogy abból családos ember is kényelmesen megélhessen, ne legyen kénytelen ide s oda kapkodni önfentartása végett; ekkor válaszson, vagy ajánljon a superintendia egy oly lelkészt, ki egész szívvel és lélekkel éljen hivatalának, s mintegy misszionárius működhessek e vidéken, hogy a nemzeti jellegét teljesen levetkezett nép, visszanyerje eredeti rugékonyságát, istenhez és a hazához rendíthetlen szeretetét. Ezzel egyidejűleg hasonlóan kell intézkedni a tanító állomás czélszerű betöltéséről. Ezután az iskolai épület újonnan felépítendő, elmaradhatlan egy új templom is, bővítendő a paplak. (A templomhoz szükséges anyagokat Zichy Jenő gr. megígérte.)

Uraim! Csekélynek érezzük magunkat arra, hogy a szomorú tény egyszerű elbeszélésénél hangosabban kiálthatnánk a honfui szívekhez könyöradományaiért. Gondoljuk meg, mit tesz egy nemzet, saját vérünk pusztulása, s az igaz honszeretet buzditson segélyezésre, mert bizony-bizony, ránk nézve elvész e nép örökre. Hiszen tudomány nélkül való az istenadta!

Örvénd, jul. 24. 1869.

Sz. K.

Fővárosi értesítő.

— Hétfőn este zavargás volt a fővárosban; katonaság oszlatta el a zavargókat. — Strobel a magyar vasuti kocsigár művezetője „Munkás-képző egyület” alakított, minek folytán ez a vasuti kocsigár-társulat által mint igazgató elbocsátott. Strobel a schweizi gyárnál nyert volna alkalmazást, de a magyar gyár közbelépte folytán

*) Adományokat elfogad e lapok szerkesztősége.

onnan is kimaradt. — E miatt Strobel hívei megrohanták a magyar gyárt s meggátlák a munkát; mi Strobel elfogatását eredményezte; kinek is kiszabadtására 5—800 munkás és sok más összegyűlt. A városi kapitányság katonai segílyt kért: az összeütközés megtörtént; vér folyt és pedig — fájdalom — magyar katonaság is ontott vért és ontotta véréit. Végre Strobel szabadlábra tételett.

Pest jul. 22-én

? Eüreka! kiált fel Radnótfáy ur. Megfogtam! 225,000 frt, 15 évi részletben fizetendő, — aránylag mi kevés — a „mágnás kaszinó” kegyeért! Kevés bizony a mágnás urak zsebéből, de sok az, a mi szegény nemzetünk színházi filléréiből.

A vidéki olvasónak pedig szolgáljon kiegészítésül azon hír, melyet néhány nap óta lapjainkban olvashatott, hogy Radnótfáy Benza Ida k. a-t 15,000 frt évi fizetésért szerződött a nemzeti színházhoz ugyancsak 15 évre, az egész ügyhez pedig egy óriás „Victoria”-t kiáltott, mert a bécsi és majlandi opera vetekednek vele a k. a. birhatásáért.

Victoria bizony, s még egy ilyen victoria! és mehetünk, no, hogy is mondják — zabot hegyezni.

A zab hegyezése pedig bármi unalmas história, a méltóságos casinotagok aligha fognak hozzá segédkezett nyujtani.

Egypár év mulva azután a méltóságos intendans ur is hozzákezdhet, mert a keresesuti erkély karszékei nem fognak ám mindig megtelni szeretetreméltó, splendíd nyargalócz-urakkal. — A 23 éves szemé tíze még gyujt, ha a hang hidegen hagy is, de aztán? Ugyan méltóságos ur, nem gondolta meg ön mindent, midőn harezba keveredett némettel, olaszszal, kik közül egyik sem ígért annyit, mint a „lovagias” magyar intendans?

Ön különben nagy politikus is, és szörnyen szereti a dualismust, nem engedné át a k. a.-t, meg a fizetés felét azoknak a kevésbé „lovagias” bécsieknek? Vagy pedig, menjön ön még tovább lovagiasságában és a feléndl többet — a k. a. 30-as éveit engedje át a vetélytárs-szomszédnak. Vagy ha olasz rendjel után is sóvárogna keble, osztozkodjanak hárman, de az első harmadot már csak tartsa meg számunkra! Nos, méltóságos ur, olyan szörnyű „proletár” indítvány ez?

Benza Ida k. a. különben néhány nap óta Pesten, illetőleg budai nyaralójában időz, hol tisztelői üdvözlőit fogadja. A „gonosz nyelvek” pedig azt híresztelik róla, hogy ittléte csak „körültekintés” végett történik; vajon min tekint körül?

Miután pedig a színház közelében vagyunk, említsük meg, hogy a pesti nemzeti színház, aliás: az egyetlen magyar színház Pesten, holnap fog újra megnyitni s fejezzük ki azon méltó keserűt melyet a nemzetiségét szerető hazafi éreze, sőt érezend most is a fölött, hogy Pestet napról napra mindinkább németesedni, magyar jellegű szokásaiból, nyelvéből kivétközni látja.

Sajnos tapasztalás, hogy Pest egyetlen magyar színháza csak az ország segélyezése mellett tarthatja fen magát a kor mivelttség igényeinek színvonalán; de még sajnosabb azon körülmény-nyel szemben, hogy a magyar muza ezen tengő élete mellett, a német nyelv gyakran legkorcsabb termékei mily dunán bujálkodnak nemzetiségünk rovására. Múltanyolmi birom az izlés irányát, ha az anyanyelvnek hátat fordítva bár, nemes törekvés által vezéreltetik, de feljajdulva kárhözhatni, ostromolni fogom azokat mindvégig, kik a hü szerető arát megvetve, idegen csábnók karjaiban keresik nem is az élvezetet, csak a gyönyör ingerét.

Es ime, a népszínház ügye még mindig tesped a részvétlenség okozta tetszhalálban. Aranyokat halmaz a német bódék „művészete”, öntudatos büszkeséggel épülnek új csarnokok, s az egyetlen pesti magyar színház országos segélyre szorul az egyetlen budai féle a hideg pártfogolatlanság közönye miatt tengésnek is alig nevezhető.

Minő fényben tüntetik fel, a sajnos körülmények lakosságunkat? Alig merjük kiejteni a szót, mely önkénytelenül nyelvünkre toladodik; a velünk érző hazafias debreczeni olvasó ki fogja találni és megérteni.

Pesti röppentyük.

(Julius 26-án.)

Nagy baj, mikor valaki az árnyékától is megijed. A bécsi lapok pár nap előtt szélére kurtölték, hogy Fiumében himlőjárvány dühöng. Persze, mert eszükbe jutott bizonyos bécsi uraknak, hogy most a jövő hóban lesz Fiumében a magyar orvosok és természetvizsgálók nagygyűlése s tartanak tőle, hogy bizonyos eszmecsorék fejlődhetnek ott ki, melyek a naturaliak körén tulesaponganak. Pedig hiába! a szabad esz-

Debrecen 1869

67-73. név

53, 54. név

kiegéből

mék főszárnynak a magasba, s hiu erőködés azoknak szárnyát szegni még csak megkísérteni is.

Az egészben a legnevevessebb, hogy ép oly hírekkel orvosokat akarnának onnan elriasztani. Vastag együgyűség!

A „Magyaralom“ botránykutatónak nevezni a lapokat, a miért azt a távirati hírt merték hozni, hogy Krakóban egy apácának befalazása nyomára jöttek. Még csak az hiányzik, hogy ez épületes ultramontan lap pártját fogja ama karmelitanoknak, kik saját testvérüket 21 év óta tarták egy büzhödt sötét kamrában, hol az, a lelki és testi kínok között megfolyodott. Mi erre nézve nem ajánlunk mást mint: jobb erkölcsöket az „alom“ villázóinak.

Nem tudom a phrenologok nem kaptak-e kedvet egy csodaszülött agyának megfigyelésére. Ily szörnyszülött tette mostanában magát Pesten híressé azért, hogy az emberi érzékekből egy, a haládatosság szerve nincs meg nála. E különös természeti tünemény bemegy pár nap előtt G... körrajzolóhoz s száz látogatójegyet rendel nála meg. Mintául kivesz tárczájából egy jegyet, átadja, távozik s a tárczát ott felejt. A tárczában 640 frt. van, melyet a körrajzoló félre tesz, hogy tulajdonosának átadja. A tulajdonos eljő a névjegyekért, de arra nem is gondolt, hogy tárczáját itt hagyta, azt hívé, hogy máshol vesztette el. Meg volt lepetve midőn a tárczát visszakapta, mit is azonnal zsebébe rejtett. Nézi aztán a névjegyeket, de nem tetszenek neki. „Nem használhatom“ — ugymond — s azzal visszalökte s távozott. A körrajzoló azonban méltó bosszúságában mind a 100 jegyet kihajítja utána, hogy a hány annyiféle hullt, s dolgot adott egy sereg utcai gyermeknek, míg fölszedhetik. E sajátos jelenetre egész bucsujárást tartottak a körrajzoló boltjához, ki nem resteli a kérdezősködőknek mindannyiszor — épen 200-dikszor — elejétől végeig ismételni, e sajátoságos lény nevét sem hallgatva el. Mondják ugyan, hogy az illető ezáltal akarta magát feltünnövé tenni, mert olvasta nemrég Herostratusnak a híret. Valamelyik itt tartózkodó angol egyből — hírszerint — már alkudozik is fejére.

Különfélék.

— A krakkói zárda történet. Pénteken éjszaka, szombatra viradólóg a Carmelitanó zárda előtt néhány száz ember gyűlt össze, s a kolostor aajtáját kezdték döngölni. A népet alig tudta a rendőrség katonai segély igénybevételével visszaverni. S honnan e düh és elkeseredés, mert hisz a nép, a jó népe hosszú türe s csak is a tulingerlés esetében szokta szélylyel tépni lenyitgőző lánczait, s éreztetni elnyomóival, hogy isten neki is adott erőt emberi jogai megvédelmezésére. A nép dühét ezuttal a középkori sötétség egyik még rajtuk sulyosuló maradványa, a céltalan, zárdaélet egy hajmeresztő visszaélése idézte elő. A rendőrség egy névtelen tudósítást kapott, hogy a carmelita nők zárdjában egy nő tartatik évek óta szörnnyű fogságban azok által, kik ajkukkal istennek örök irgalmát, könyörületességét folyton hirdetik. A vizsgáló bírő a püspöknel jelentést tevén püspöki engedéllyel ellátva a zárda ment, s a kapusnőtől kérdezte, ha Ubrik Borbálát láthatná-e. Ez elápadt és el akart menekülni, de le tartóztatott, s a küldöttség a fogoly cellájához vezetett. Nehéz lenne leírni e szörnnyű képet, mely a belépők elébe tárult. Az árnyékszék szomszédságában levő sötét büzhödt levegőjű lyukban, szalma-zsupon feküdt egy meztelen elvadult, fél örült nő, ki a világosság és emberek szokatlan látására kezeit összekulcsolva felkiáltott: „Könyörüljete rajtam, éhes vagyok, adjatok egy kevés húst, s engedelmes leszek!“ A kamrában e rothadt szalmán kívül a felhalmozódott ürülék mellett egy túl rothadt burgonya volt és semmi egyéb, még egy pihenő szék sem. És a könyörületestestvérek 21 év óta tartották itt a szerencsétlen nőt, ugy hogy szinte majdnem annak igazságosságában kell ketelkednünk, ki az ily szörnnyű vétket oly hosszas ideig büntetlenül hagyja. A szerencsétlen kinezás irtozatos volt. Félig ember, félig állat, teste tele mocsokkal, mint a ki évek óta nem mosakodott, bőre csontjaihoz ragadt, s nem bírt elég erővel, hogy lábaira felállhasson. A bírő üngöt adatott reá, s a püspököt oda kérte. A püspök e szörnnyű kép láttára kikelt az apácák ellen, s a gyóntató atyát és e fejedelmöt tüstént felfüggesztette hivataluktól. A büntést a mint később kitudatott, a szüzességi fogadalom megtörése folytán kellett szenvednie.

Amaz esemény óta Krakó mindennap zavargásoknak, demonstrációknak színhelye. És ezek a legnagyobb mérvűek. A nép ezrenként rohanja meg a kolostorokat. A karmelitákat, s a jézsuitákat szitkokkal halmozzák. A hol lehet, tetteleg bántalmaznak is, — mert ki szabhat határt ott az emberi kedélynek, hol sértve, s meggyalázva látja az emberi természetet? Ki parancsolhat rendet ott, a hol gonosz játék fellázította a vért, mely az eregekben foly; a hol hit és szeretet, vallási rajongás és pietás — minden megszűnik, s csak a megsértett emberi méltóság követel megtorlást bakóira?

A zavargásokkal egyetemben egy kérvény is kering Krakóban, melyre ezrenként gyűlnek az aláírások, s melyben a jézsuiták és karmeliták Krakóból való eltávolítása kérelmeztetik, ép úgy, mint Prágában és Bécsben. „A jézsuiták — mint általában el van ismerve — a butaság, s az erkölcselenség forrásai“ mondatik a kérvényben szószerint. Kérik tehát azok eltávolítását, miután a jelenlegi felizgatottság közepette nem állhatnak jót magukról.

Nagymérvű rendőri intézkedések tételnek még folyton, hogy a zavargásoknak eleje vétesse. S a nép felizgatott kedélye csendesebb lett, a mióta huszárfejedezt alatt a karmelita kolostor főnökjébe és helyettesébe a fenytő törvény-székhez szállították.

A törvényszék által kiküldött biztos szerföltt gyáva egy ember, — a ki még azon intézkedéseket sem vette foganatba, melyeket hasonló esetekben a polgári törvény eléje szab.

Belföld.

Szabadság a közép felső iskolák tanrendszerében.

(Vége.)

Azonban, midőn e magasztos elveket rendületlenül valljuk, a vallási erkölcs-tanok szempontjából a profán tudományok előadási módszertanát illetőleg nem lehetünk barátjai s párthívei a merev conservativismuskak, mely petrifikált előítéleteinél fogva a profán tudományoknak kétségbevonhatatlan profán színezetű lényegét, nem a lényeg, hanem saját, ezzel homlokegyenest ellentétes, sokszor önző érdekének s álláspontjának szemüvegén keresztül nézi.

Es e tekintetben peccatur extra et intra muros.

Igy állanak azután elő a nevelés, majd boszantó ferdeségek, előítéletes nézetek, s lelkiismeretlen elferdítések az egyes profán tantárgyak tanítása s tanulásánál! Igy szépi a kath. történettanár Gizellát, ki kétségbevonhatatlan történeti adatok szerint, melyeket még Mátyás Flórián akadémikusunk kegyteljes buvárlatai sem dönthettek meg, forró olmot öntetett a boldogtalan Vazul fülébe; míg a protestans ócsárolja őt, s ezen, és egyéb hibáiért többi erényvirágait sárba tiporja. Igy akarja kimenteni a protestans történetész Kálmán János az azon vád alól, hogy az ellenvéleményű Servéde Mihályt égő máglyára hurcoltatta. Igy nem ismerteti meg azután a kath. irodalomtanár tanítványaival a dráma és regény szépműtani elméletét, mert, praedjudikált felfogása szerint, mindkettő az ördög ábc-je. Igy hagyja ki ugyanazon tantárgy prot. tanára a magyar érdemes remekírók soraiból Pázmányt, Ányost, vagy Virágot, mert katolikusok s papok voltak, stb.*)

A profán tudományoknak csak egy dogmájuk van, az igazság.

Es a mi e dogma s nem oly lényeges körülményeinek viszonyát a vallási dogmákhoz s ezeknek szintoly lényegtelen körülményeihez illeti, vajha minden tudomány s oktatással foglalkozó ügybarát a haladás szempontjából magáévá tenné a nagy elméjű publicista ama nyilatkozatát, melynek egy hasontermészetű kérdésben következő szavakkal adott kifejezést: „Miután én egyedül csak a vallásigazságok örökké való elveire támaszkodom, ez lévén az alap, melyet megingathatlanak tartok, bevallom, hogy külsőségeknek nem tömjénezve, mindent, ami azok körén tul van, a kor kívánalmai szerint átalakíthatónak tartok.“

Kivánatos tehát, hogy osztályosság, felekezetsétség, vagy politikai pártfelfogultság soha ne nehezüljön az iskolák ajkai s tollaira. Az igazat, jót s nemest, és ezeknek egyetemes forrását, a szépet karolják fel azok s méltányolják mindig, bármerről, vagy bármily irányban jelenkezzenek is nyilvánulásaik; míg ezek ellenkezőjét működésükben és hatásukban paralysálni, vagy végkép kiirtani törekedjenek.

A közép s felsőbb oktatásnak ez egyedül üd-

*) Czikkiró ez állítása állhat ugyan egyes elfogult egyénekre nézve, de hogy ez általánosan így lenne, abban engedje meg kételkednünk. A szerk.

vös eredménye csak úgy fog elértetni, ha a tanulmány oly szellemben szerveztetik, mely fölszabadítja a tudományt azon bilincsek alól, melyeket a felekezeti elfogultság, az osztályok elbizakodottsága, az állami mindenhatóság s egyéb érdekek reá kovácsoltak.

Ezt csak a józan tanszabadság eszközölheti.

Égető szükség tehát annak minél előbbi érvényesítésén munkálni tanodáinkban, nehogy az ellenkező irány követésével beállott eredmények miatt kegyelet helyett átokként nehezedjék reánk unokáink emléke, a páratlan ódaköltő, Horác ama keservteljes szavainak igazolásául:

„Minek nem árt a hosszú üdv?“ gonosz b Korbán születünk, mintsem az őseink, A mely mitőlünk származandik, Lesz gonoszabb maradék utánunk.“

Külföld.

— A carlista zavargás Spanyolországban elkezdődött, s Ciudad Realnál 500 carlista tönkre tétetett. Don Carlos hir szerint már spanyol földön van. A Rappel szerint Don Carlos környezete valami királyi gárda félebből áll, és pedig 300 cataloniai és velenciai nemes ifjúból. A trónkövetelő testvére Don Alfonso a pápai zuávok közül, kiknél szolgált, kilépett, s Don Carloszhoz csatlakozik.

— Párisban azt akarják tudni, hogy a szultán az egyiptomi alkirálylyal minden viszonyt megszakított. Az tény, hogy a viszony igen feszült s az abból is ki tetszik, mert a szultán két, egyiptomi megszökött basát a nagy tanács tagjaivá ki nevezett. Mustafa Fazil basa 23-án Konstantinápolyba érkezett, s a szultán által tüstént fogadtatva tárcza nélküli miniszterré kineveztetett.

— Az egyesült amerikai államokból azon örvendetes hírt veszszük, hogy Virginia, Mississippi és Texas ismét beléptek az unioba, s gyakorlásába jutottak azon jogoknak, melyeket a déli államok elleni harc folytán elvesztettek. Az általános szavazati jog, s általában a politikai és polgári jogok gyakorlata kiterjesztetett faj- és színekültség nélkül, és így a négerre is. Ez Grant elnök és a köztársasági párt diadalául tekintetik. Egy mexicói ismeretlen, rabszolgaság eltörlötése felletti örömeiben Grant elnököt, Seward volt államtitkárt és Lincoln özvegyét értékes ajándékokkal tisztelte meg; — Grant az ajándékot elfogadni ajánlkozott, ha az ajándékozó magát megnevezi. — Baltimorban jul. 12-én nagy német „dalgyleti ünnepély“ volt, melyen Grant elnök is megjelent. Csak New-Yorkban magában 67 német daltársulat van; s így az ünnepély nagyszerű lehetett. Hát Debreczenből ment-e valaki ez ünnepélyre? — Hallottunk ide vonatkozó előkészületek!

Legújabb.

— Bécs, jul. 27. Dr. Giskra megrója a krakkói törvényszéki bizottság incorrectt eljárását. — Beust a török-egyptomi differenciákban Konstantinápolyban mérséklést ajánlt.

— London, jul. 27. A királynő helyben hagyta az ir egyház billt.

— Bécs, jul. 27. A „Vlksfreund“ szerint a Rómában időző Feszler püspöknek semminemű megbízása nincs a bécsi udvartól

— Lembergben, a katonaság és zsidók közt, nagy verekedések történtek. Bővebb tudósítás hiányzik.

Közgazdaság.

— Debreczen, jul. 27-kén tartatott hetivásárkor közép ár mérőnkint, buza 3 ft 55 kr, kétszeres 2 ft 75 kr, rozs 2 ft 55 kr, árpa 1 ft 90 kr, zab 1 ft 95 kr, tengeri 2 ft 60 kr, köles 2 ft 55 kr, kása 4 ft 60 kr, 1 zsák burgonya uj 1 ft 80 kr, 1 mázsa szalonna 52, 53, 54 ft, 1 mázsa hárj 34, 35, 36 ft.

A háromvásár élénk volt, sok vidéki vásárló érkezelt; ló, valamint szarvasmarha is magasabb árban kelt, mint ma egy hete.

— Pest, 1869. jul. 27. Az időjárás száraz meleg. A vizállás fogyó félben. A gabnüzlet csekély forgalmu 87 ft -tos buza 4 ft 80 kr, 85 ft -tos 4 ft 40 kr, 82 $\frac{1}{2}$ ft -tos 3 ft 73 kr, rozs 80 ft -tos szeptemberre 3 ft, uj árpa 72 ft -tos 2 ft 75 kr, zab 50 ft -tos 1 ft 90 kr,

— Tegnapi számunkban a rozs mérőnkinti pesti ára, hibásan tétetett 2 ft 10kr, 3 ft 10kr, helyett.

Bécsi tőzsde jul. 28. cs. arany 5 92. ezüst 121.75

Magyar kir. szab. tiszavidéki vasúti MENETREND, az erdélyi vasutüzlet megnyitása napjától a további rendelésig.

I. Bécs és Pestről Kassa felé.						II. Bécs és Pestről Arad felé.						III. Bécs és Pestről Nagyvárad felé.						IV. Kassáról Pest és Bécs felé.						V. Aradról Pest és Bécs felé.						VI. Nagyváradról Pest és Bécs felé.																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																								
óra	percz	naprészt	óra	percz	naprészt	óra	percz	naprészt	óra	percz	naprészt	óra	percz	naprészt	óra	percz	naprészt	óra	percz	naprészt	óra	percz	naprészt	óra	percz	naprészt	óra	percz	naprészt																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																									
Bécs	ind.	8	—	este	7 30	reg.	Pest	6 30	reg.	5 23	este	Bécs	ind.	5 21	reg.	12 1	délt.	Bécs	ind.	8	—	este	7 30	reggel	Arad	ind.	12 26	délután	8 47	este	Nagyvárad	ind.	10 20	délelőtt	Kassa	ind.	5 21	reg.	12 1	délt.	Arad	ind.	12 26	délután	8 47	este	Nagyvárad	ind.	10 20	délelőtt	Miskolcz	8 4	—	—	—	—	Csaba	2 7	—	—	—	—	B.-Ujfalu	11 44	—	—	—	Miskolcz	8 4	—	—	—	—	Csaba	2 7	—	—	—	—	B.-Ujfalu	11 44	—	—	—	Tokaj	9 37	—	—	—	—	Mező-Tur	3 43	—	—	—	—	Püsp.-Ladány	12 55	délután	—	—	Tokaj	9 37	—	—	—	—	Mező-Tur	3 43	—	—	—	—	Püsp.-Ladány	12 55	délután	—	—	Nyiregyháza	10 39	—	—	—	—	Szolnok	5	—	—	—	—	Czepléd	5 33	este	—	—	Nyiregyháza	10 39	—	—	—	—	Szolnok	5	—	—	—	—	Czepléd	5 33	este	—	—	Debreczen	12 19	délután	10 26	éjjel	—	Arad	5 48	este	5 38	—	—	Pest	8 39	—	—	—	Debreczen	12 19	délután	10 26	éjjel	—	Arad	5 48	este	5 38	—	—	Pest	8 39	—	—	—	Püsp.-Ladány	1 33	délután	1 3	—	—	Csaba	1 9	délután	2 36	—	—	Bécs	6 14	reggel	6 39	este	Püsp.-Ladány	1 33	délután	1 3	—	—	Csaba	1 9	délután	2 36	—	—	Bécs	6 14	reggel	6 39	este	Debreczen	3 5	—	—	—	—	Arad	2 52	—	—	—	—	Bécs	6 14	reggel	6 39	este	Debreczen	3 5	—	—	—	—	Arad	2 52	—	—	—	—	Bécs	6 14	reggel	6 39	este	Nyiregyháza	4 35	—	—	—	—	Arad	2 52	—	—	—	—	Bécs	6 14	reggel	6 39	este	Nyiregyháza	4 35	—	—	—	—	Arad	2 52	—	—	—	—	Bécs	6 14	reggel	6 39	este	Tokaj	5 31	este	—	—	—	Arad	2 52	—	—	—	—	Bécs	6 14	reggel	6 39	este	Tokaj	5 31	este	—	—	—	Arad	2 52	—	—	—	—	Bécs	6 14	reggel	6 39	este	Miskolcz	7 24	—	10 46	délt.	—	Arad	2 52	—	—	—	—	Bécs	6 14	reggel	6 39	este	Miskolcz	7 24	—	10 46	délt.	—	Arad	2 52	—	—	—	—	Bécs	6 14	reggel	6 39	este	Kassa	9 56	—	1 51	délután	—	Arad	2 52	—	—	—	—	Bécs	6 14	reggel	6 39	este	Kassa	9 56	—	1 51	délután	—	Arad	2 52	—	—	—	—	Bécs	6 14	reggel	6 39	este

A közállomásokról indulás ideje, minden pályaudvaron a kifüggesztett részletes menetrendben van kimutatva.

A vasúthoz csatlakozó postakocsik menetrende.

Arad-Szeben: Indul Aradról naponként este 7 órakor. — Érkezik Aradról naponként reggel 3 óra 19 perczkor, (3—4 utas felvétele mellett.)
 Nagyvárad-Arad: Ind. (Személyszállítás). Nagyváradról naponként este 6 órakor. — Érkezik Nagyváradra naponként reggel 9 órakor.
 Nagyvárad-Kolozsvár: Ind. Nagyváradról nap.kint este 6 ór. 50 p kor. — Érkezik Nagyváradra nap.kint reg. 6 ór. 40 percz. (7—8 utas felvétele mellett.)
 Nyiregyháza-Beregszász: Ind. Nyiregyházaról nap.kint reg. 7 ór. Érkezik Nyiregyháza nap.kint este 4 ór. 50 percz. (5 utas felvétele mellett.)
 Miskolcz-Eger-Hatvan: Ind. Miskolczról nap.kint reg. 8 ór. 50 percz. — Érkezik Miskolczra nap.kint este 6 ór. 10 percz. (5 utas felvétele mellett.)
 Kassa-Lőse-Késmárk: Ind. Kassáról nap.kint éjjel 12 ór. — Érkezik Kassára nap.kint éjjel 12 ór. 10 percz. (5 utas felvétele mellett.)
 Kassa-Tarnov: Ind. Kassáról nap.kint reg. 1 ór. — Érkezik Kassára nap.kint éjjel 10 ór. 50 percz. (7 utas felvétele mellett.)
 Kassa-Munkács-Sziget: Ind. Kassáról nap.kint éjjel 11 ór. 45 percz. — Érkezik Kassára nap.kint reg. 1 ór. (5 utas felvétele mellett.)
 Kassa-Vác: Ind. Kassáról vasárnap, hétfőn, szerdán és pénteken d. e. 10 ór. — Érkezik Kassára hétfőn, szerdán, pénteken és szombaton d. u. 2 ór. 45 percz. (3 utas felvétele mellett.)
Az igazgatóság.

H I R D E T É S E K.

Leány-növelde Késmárkon.

Van szerencsém a t. ez. szülőkkel tudatni, miszerint Késmárkon a kor igényeinek megfelelő leány-növelde nyitottam. A felvételi feltételek következők:

Teljes ellátás- és kézimunkatanításért havonként 18 ft.
 Tanításért a tudományokban " 2 "
 " franczia nyelven " 2 "
 Zongoratanításért hetenként 5 órán " 4 "
 " " " 6 " " 8 "
 Ruhaszabás- és készítéseért egyszersmindenkorra " 5 "

A tanításban részt nem vehők csak 18 frotot fizetnek havonként. Az iskolai év szeptember 1-én veszi kezdetét. Kassa és Késmárk közt naponta közlekedik a gyorskocsi. Bővebb tudósítást nyerhetni a szerkesztőségnél. A t. ez. szülők pártfogásaért esd

Schneider Mária,
leány-növelde-tulajdonos.

41. 1—?

Arverési hirdetés.

A debreczeni váltótörvényszéknek f. évi márcz. 1-én 2089 sz. a. kelt végzése folytán ezennel közhírré tétetik, mikép a Hegedüs Károly esdöttömege Imre Gábor mint felperes részére Leid en f r o s t Gyula mint alperestől 2500 frt váltói tartozás s járuléka erejéig lefoglalt ingóságok, nevezetesen: a kézi zálogul letéteményezett 5 db 2700 fros váltói tőkéről szóló, a Hegedüs Károly esdöttömegebe bejelentve s megítélve levő activ követelés a helybeli kir. váltótörv. szék tárgyai terében f. é. jul. 30-dik napján d. u. 3 órakor nyilvános árverés útján közpénzfizetés mellett elfognak adatni. — Mire a venni kívánók meghívottak.

Debreczen, jul. 26. 1869.

38. 2—5

A váltótörv. szék kiküldött végrehajtó.

Haszonbérihirdetés.

A Nánás város tulajdonához tartozó, **3 belső és 2 külső korcsma,** továbbá

2 mézárszék, az ital- és husmérési joggal,

az 1870. é. jan. 1-ső napjától, az 1872. évi decz. 31-ik napjáig terjedő 3 évre, e f. évi okt. 8-dik napján Nánás város közházánál a d. e. órákban, nyilvános árverés útján haszonbérbe adandók lévén: a bérleni kívánók az említett napon kellő bánatpénzzel ellátva, azon figyelemmel, hogy a haszonbéri feltételek a h.-nánási jegyzői hivatalnál bármikor megtekinthetők. Kelt Nánáson, a városi közönségnek f. évi jul. 4-én tartott közgyűléséből.

35. 2—5

Pályázat.

Berettyó-Ujfalu m. város **cserep- és téglagyárt** vállalkozás útján oly módon szándékozával létesíteni, hogy bizonyos ideig használat után a vállalkozó az összes gyári épületeket és felszerelvényt a M. város tulajdonában bocsássa át: a vállalkozni akarók felhívottak zárt ajánlataikat bezárólag folyó év **augusztus hó 22-ig** alulirtohoz intézve benyújtani s augusztus hó 22-én B.-Ujfalu község házában a pályázat eredményének ki hirdetése és eshetőleg a szerződés megkötése végett személyesen megjelenni; közölők annak adatván előny, ki a községlakosoknak törlesztésére cserepet és téglát ígér adni.

Kelt Berettyó-Ujfaluban július 18. 1869.

Papp Tamás,
főbíró.

56. 2—5

Eladó birtok

mely igen czélszerű lenne majorság berendezésére, mely áll szőlőből, luzernából és gyümölcsösből; területe 6 hold 1200 □ ölével, és 20 □ öl minden órán szabadkézből eladó. — Értekezhetni a tulajdonos Csicsó Lajossal hatvan-utca 3408. sz a. 42. 1—3

Eladó ház.

Nagy-mester-utca elején 1371. sz. a. jókerban levő ház mely tartalmaz öt szobát, két

konyhát, kamarát és pinczét, a külső házutáni földdel együtt szabadkézből eladó. — Értekezhetni Borsi András tulajdonossal ugyanazon háznál. 43. 1—5

Hirdetmény.

Egy csupán 3 hóig használt, tökéletesen a hordozhatásra felszerelt

Garettféle cséplőgép
4 ló-erőre

a legjobb állapotban, kezeség vállalás mellett, örök áron jutányos feltételek mellett minden órán eladó.

Értekezhetni Stegmüller és Klekner vaskereskedésében Debreczenben.

37. 2—5

Debreczen. 1869. Nyomatott a város könyvnyomdájában.

Szerkeszti s kiadja: **Oláh Károly.**